

VIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia

Pécsi jelentés

A VIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Jogi Szekciójának üléseit Pécsen tartottuk meg. A VIII. Konferencia „fővárosában”, Debrecenben nincs jogi kar s így esett a választás Pécsre. Indokoltta tette ezt az a tény is, hogy a Pécsi Egyetem ebben az évben ünnepli megalapításának 600. évfordulóját. A Konferencia három napja alatt összesen ötven dolgozatot mutattak be a hallgatók. Bár egy-egy dolgozatra egy-másfél óránál több nem jutott, az üléseken komoly viták bontakoztak ki, tartalmas korreferátumokat hallhattunk. Karunk hallgatói huszonnál dolgozathoz készítették előre részletes hozzászólást, és tevékenyen résztvettek a spontánul kialakult vitákban is.

Különösen érdekes korreferátummal szerepeltek karunk jogszlovén vendégei — a Novi Sad-i egyetem Jogi Karának hallgatói —, akik Szabó Károly IV. éves budapesti hallgató „Állam és gazdaság” című dolgozatához a munkás öngazdálkodás kérdéseit taglalva szövegeztek hozzá.

A bemutatott dolgozatok közül kettő nyerte el az országos fődíjat. Friedrich Lajos budapesti V. éves hallgató „A halmaztat megállapítását kizáró okok a legújabb büntető ítélezési gyakorlatban” című dolgozata, valamint Fodor János V. éves szegedi hallgató „A nemzetközi szervezetek jogalanyisága” című munkája.

Fodor János dolgozatában a nemzetközi szervezetek jogalanyiságának a jogirodalomban rendkívül vitatott és kiforratlan problematikájával foglalkozott. A kérdésnek különösen nagy aktualitást kölcsönöz a nemzetközi szervezeteknek szemünk előtt lejátszódó gyors fejlődése. A dolgozat értékét fokozta, hogy szerzője mert és tudott új, a nemzetközi szervezetek fejlődésének irányát mutató következtetéseket levonni.

Miniszteri díszetért egy dolgozatunk, Gyűgyei Klára III. éves dolgozata nyert. Munkáját, melynek címe „A centralisták jogi és politikai

nézetei”, hosszú kutatómunka eredményeként, elsősorban a Pesti Hírlapra támaszkodva készítette el.

A konferencián bemutatott dolgozatokat, azok témaválasztását értékelve megállapíthatjuk, jelentős azon szerzők száma, akik a legaktuálisabb jogi problémákkal foglalkoztak. Az új gazdasági mechanizmus kérdéseit öt dolgozat tárgyalta. Készült dolgozat a lakásbérlet kérdéseiről — Kovács Kornélné karunk III. éves hallgatója „Néhány probléma a lakásbérleti jogszabályok alkalmazása köréből” — vagy például a kisajátítás problémáiról — Mátyás Alice V. éves pécsi joghallgató: „Az állampolgári jogok érvényesülése a kisajátítási eljárás során”.

Összefoglalva mindazt, amit számunkra a konferencia jelentett: úgy véljük, komoly segítséget és ösztönzést adott diákköri munkánkhoz, újabb tapasztalatokkal gazdagította diákköri tagjainkat. Karunk hallgatói becsülettel szerepeltek, és e szereplésüket a IX. Országos Diákköri Konferenciára való felkészülésünk mércéjeként kell tekintenünk. Szeretnénk a IX. konferencia sikeréhez is teljes erőnkkel hozzájárulni, és ez nemcsak mint dolgozatkészítőnek és korreferensnek lesz feladatunk, hanem mint házigazdáknak is.

A IX. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Jogi szekciójának vendégülugyanis — mi leszünk.

Szabó Péter

Hat irodalmi dolgozat

Az irodalmárok közül Szárnyas Zsuzsa dolgozata volt nagyon érdekes: A tagadás művészi képe Lermontov lírájában. Nem lehet véletlen, hogy az az országos Harmat Márta mellett az ugyancsak orosz szakos Szárnyas Zsuzsa hasonló elemzési kísérlettel próbálkozott. Dolgozata fő erénye, hogy az intuición és a tudományosság ellentétének a feloldására tett figyelemreméltó kísérletet.

Sztrapák Ferenc: Hamisítások és kései kuruc versek című dolgozatában dr. Bodnár Ferenc verselemző módszerét használta fel a Thalyvita felújítására.

Tar Ibolya „Orpheus és Eurydice mítosza Rilke költészetében” című dolgozatát olvasta el. A szép kerek, dolgozat állításait több oldalról is indokolta. Talán ez lehetett az oka, hogy bíráló megjegyzés nem volt.

Náray Zsuzsa: A szépíró Simone de Beauvoir című dolgozata figyelemre méltó segítséget nyújtott Beauvoir képünk teljesebbé tételére. Két stilisztikai dolgozat volt bölcsészkarunkról. Dobos Gyuláné: A humor eszközei Mikszáthnál; és Dobos Gyula: A szöveganalízis József Attila költészetében. Az igényes és lelkiismeretes dolgozatokat az elnöklő Szatmáry István dicsérte meg.

Nagyerdei napok

Idegen állomásra úgy jó érkezni, ha várják az embert. Debrecenhez különben is személyes szorongások fűztek — egyrészt magam is itt próbáltam egy hétig munkát keresni — másrészt Rigó Béla kaján mosollyal hajmeresztő történeteket mesélt indulásunk előtt a legtöbb debreceni konferenciáról, ahol is Kelemen János és ő éjfélig ácsorogtak az egyik kollégium előcsarnokában, míg végre bedugták őket négy pesti költővel a befegyszobába s amikor másnap reggel Baranyai Ferencel megtepte kerütek ki az egyik mosdóból, derült ki, hogy a szöveganalízis intézmény leánykollégiuma.

Minket viszont vártak. Rokonszenves pirosszalagos fiúk s még rokonszenvesebb pirosszalagos lányok. Szálást is kaptunk. Zökkenő-

mentesen és koedukáltan. Az első pillanatok kicsomagolással és iriggyel teltek el, különösen a fiúk sőt hajtoztak, a tágas világos, négyzetes szobák látán. Ugy látszik, Debrecenben már előbbre tart a lét, a tudatot majd meglátjuk...

Később kisebb csoportokban nekivágtunk a Nagyerdőnek, de igen fejlett közösségi-érzésünk spontán módon összehozott bennünk a Vigadóban. Az individualista vacsoravendégekhez és monogám párocskákhoz szokott pincér verejtékezett. De mi szívesen vártunk másfél órát is a hagymás rostélyosra, vagy a rántott halra. Témánk volt elég, a kollégiumban hajnalig lágtunk a lábunkat s tízpercenként igértük meg egymásnak, hogy csak még ezt tárgyaljuk meg s utána elteszük magunkat reggelre. De annyi mondanivalónk volt: a legújabb filmekről, aktuális politikai kérdésekről, professzorainkról a természettudományok gyakorlati jelentőségéről, a bölcsészettudományok hasznátalanságáról vagy hasznosságáról, a férfi-nő kapcsolat vulgáris vagy morális problémáiról.

Másnap barátkozás kezdődött a „benszüllött” debrecenieikkel és a külföldiekkel. A finnugor szakosok finnekkel és lengyelekkel. Velünk egy folyosón Novi Sad-i egyetemisták látkak. (Különben a JATE meghívására vettek részt a konferencián.)

A szegediek másik törzshelye a „Pálma” zenés preszó volt. Társaságunkhoz oda-odacsúgott egy-egy debreceni TTK-s, vagy bölcsész, sőt olyan furcsaság is, akinek történelem és földrajz volt a szakpárosítása. Ez a fiatalember az elragadtatástól csillogó szemmel kérdezte meg tőlem:

— Te mondd, nálatok csupa ilyen klassz lány van?

— Még jobbak is! — feleltem és büszkén kihúztam magam.

A Pálmában sokat táncoltunk, a Vigadóban nagyokat ittunk, a menzán jókat ettünk, a Nagyerdőben hangosan énekelünk, ami nem volt teljesen veszélytelen, mert a csendháborítás tényét idéztük elő, de hát ilyenkor még a rendőrök is megértőbbek.

H. G.Y

Máthé Attila

Máthé Attila dolgozata miniszteri díjat kapott: L. Carleson módszer Fourier sorok részletösszegeinek becslésére.

Dr. Daróczy Zoltán akivel a díjazottakról beszélgettem — matematikus lévén — külön felhívta a figyelmei Máthé Attila dolgozatára. Nekem a naiv humán-szakosnak nem a szakmai problémákat vetette fel, hanem az ő szavaival élve: „a pletyka oldalát”. Carleson svéd professzor az elmúlt nyáron a moszkvai matematikus kongresszuson feltűnt dolgozatát, a legnagyobb elismerés ellenére sem fogadták el végül akkor, többek nem hitték a helyességében. Máthé Attila dolgozatában bizonyítja L. Carleson elmélet helyességét. Dr. Daróczy hozzátette, úgy is lehetne fogalmazni, hogy a világon a második a JATE hallgató Máthé Attila, aki sikerrel foglalkozott ezzel a kérdéssel.

KETTEN A LEGJOBBAK KÖZÜL

A József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának miniszteri díjasai: Harmat Márta, és Szántó Ferenc.

Harmat Márta díjat nyert dolgozatának címe: L. N. Tolsztoj Anna Karenina című regényének kompozíciója. A dolgozata jelentősége, hogy a hagyományos műelemzés helyett, amely a szellemtörténeti iskola szubjektív szemlélet módjának az ártíftizeként jöhetett létre, kísérletet

tett objektíven közelíteni az adott művészeti alkotáshoz.

A dolgozata rövidített változatát olvasta fel. Az előadás egyik szenzációja volt, hogy tudományos igényű bizonyítást be: noha Tolsztoj gyűlölte a zenét, paradox módon benne van műveiben, talán az író szándékától függetlenül, a zenei kompozíció. Ez Tolsztoj nagy művész-ejét és szerkesztő készségét bizonyítja. Erősebb, hogy — Harmat Márta szavaival — Tolsztojról rendkívül erősen hatott a muzsika, talán ezért is gyűlölte meg annyira. Elemzése bizonyító erejével tisztázta azt a „Karenina Annát” ért vádat, hogy az író voltaképp két regényt írt meg s azt indokolatlanul fűzte egybe.

A felolvasás után jogosan tapsoltak meg a szépségű érdeklődő a dolgozatot. Erőteljesen szövegezték Saád József és Simoncsics Péter a szegedi bölcsészek részéről. Az egyik ELTE-hallgató opponens megjegyzéseitől különösebb nehézség nélkül sikerült megvédeni részint a szerzőnek, részint a hozzászólóknak a dolgozatot.

Jogosan merül fel a kérdés, hogy kinek a hatására választotta Harmat Márta ezt a nálunk még nem általános kutatási módszert, annál is inkább, mert a konferencia tanulsága szerint csak a szegediek próbálkoztak vele. (Szárnyas Zsuzsanna, valamint Csuri Károly — Simoncsics Péter.)

Harmat Márta így felel: — Először másod éves koromban Halász Előd professzor úr előadásán hallottam, hogy az irodalmi műhöz az elemzés ilyen eszközeivel is lehet közelíteni. Később Bonyhai Gábor diákköri dol-

gozataiban találkoztam eféle műelemzéssel.

— Tudtommal Bonyhai elsősorban Thomas Mann műveinek elemzésére használta módszerét, hogy jutott eszébe, hogy Tolsztoj regényre megpróbáld alkalmazni?

Egy pillanatra elgondolkodik, majd határozottan Szőke György tanárra hivatkozik: — Sokáig nem tudtam szakdolgozat-témát választani. Valahogy egyik sem tetszett, Szőke tanár úr hívta fel a figyelmemet az Anna Kareninára.

— Hatással volt rád a módszer kialakításában is?

— Hogyne! Az egyes regények polifónia-jellegére az előadásai és szemináriumai világítottak rá.

Látszik, hogy nem szívesen beszél magáról, kutatásairól. Úgy érzi, hogy minden fogalom, amit mond, vagy túlságosan tág, vagy túlságosan szűk — egyszerű nem eléggé egzakt. Márpedig dolgozatából is a pontosság igénye derült ki.

Szántó Ferenc miniszteri díjas dolgozatának címe: Az 1940-es októberi tatabányai bányászsztrájk története.

Izgalmas munkaszorgalmi témát dolgoz fel. A Horthy-fasizmus speciális viszonyai között a munkásság, szegényparasztok körébe is sikerült befűszkelődnie a nyilasok demagógiának, olyannyira, hogy pl. 1940-ben Tatabányán nyilasstrájkot sikerült kihozni.

— Kinek köszönheted, hogy a tudományos munka terén az első komoly próbálkozásod ilyen jól sikerült? A rá jellemző nyugodt komolysággal felelt:

— A legtöbbet dr. Mérei Gyula professzor segítőkészségének köszönhetem. Ő tanított meg a forráskritika helyes alkalmazására.

— Miért a tatabányai esetet választottad, valaki javasolta, vagy más ok miatt...?

— Nem, nem! — mondja — Tatabánya mellett, Oroszlánon élek a szüleim. Eteletem nagy részét ott töltöttem. Szerettem szűkebb házámat, a bányát s a bányászokat. Érdekel a múltjuk és a jelenük.

A beszélgetést be kell fejeznünk, mert perceként belülről kezdődik a záróbal. Azt hiszem, ennyiből is képet kaptunk róla. Még annyit tesz hozzá elmondban, hogy természetesen folytatni akarja ezt a témáját s egy nagyobb lélegzetű tanulmányt fog írni. Reméljük, hogy nyomatásban is olvashatjuk majd.

Horváthy György

A költői estről

A diákkörök konferenciáján az immár hagyományosá lett alkotóköri szerzők esteket mindig nagy várakozás előzi meg. Ezért is volt fájdalmas az a csalódás, amely a debreceni költői esten a közönséget érte. Amit vártak — tehetséges alkotásokat, szereplésre érett szerzőket, az egyes alkotókörök megfelelően reprezentáló, igényesen és gondosan válogatott műsort — itt ugyanis nem kapták meg.

Mit kaptak akkor?

Az egyetemi aulában nem volt hangosítás. A 10–12. széksorban már nem lehetett hallani a lámpaláztól amúgy is halkán beszélő szerzőket. A műsor megszerkesztésével senki sem törődött. Furcsán aránytalan és hosszú, a közönség türelmének teherbírással mit sem törődő műsor verődött így össze, aminek esetlegességét olyan szervezési hibák is fokozták, mint amit a vendéglátók a

meghívás során elkövettek. Ugyanis, míg az ELTE alkotókörre a szegedi alkotókör és a pécsi alkotókör részéről két-két szerzőre szűlt a meghívás, addig Egerből az ottani FIAK alkotókörből hat szerzőt hívtak meg s mind a hat szerepelt is az esten, hádt tegyük hozzá mindjárt — megérdemelt sikertelenséggel. A Szegedi Egyetemi Alkotókört végül is három költő: Gróf József, Szepesi Attila és Székely Akos képviselte, akiket Horváthy György mutatott be a közönségnek. Verseik szép sikert, meleg tapsot arattak. A debreceniek részéről Kurucz Gyula, Oravecz Imre és Léva Botond, az ELTE alkotókörre képviselőként Maravkó László, Suhai Pál és Kovács István, míg Pécsről Deme Tamás, Goróczy Katalin és Zengő Elemér olvastak fel.

H-y

Záróbal keserű mellékizzel

A Záróbal 25-én, szombat este, a Kossuth Lajos Tudományegyetem diszudvarára hirdették. A zenét a kitűnő lengyel „Minstrele” zenekar szolgáltatta majd — hirdette a meghívó. Előző nap a hangversenyükön hallottuk őket játszani. Játékuk élmény volt. Nem lehetett véletlen, hogy elnyerték a lengyel egyetemek big-beat zenekarainak televíziós- és rádiós fesztiválján az I. díjat. Előre ittunk a medve bőrére. Azt hittük, hogy a záróbalon jól fogjuk magunkat érezni. Sajnos, a záróbal elmaradt. Igaz, volt helyette egy félresikerült kollégiumi buli, amit még a beat-zenekar sem tudott kárpótolni. Az egyik kol-

légium barátságosan a fogszívogatás rendezték meg. A főmegérthető okból nagy volt. A hely viszony szűk. A hangulat kezdetben ennek ellenére jónak indult, azonban elromlott 11 óra után, amikor a büfé gyakorlatilag bezárt, mert elfogyott az innivaló. Kollégiumi bulihoz méretezték a fogyasztást. Nem számítottak ennyi vendégre, ahogy az egyik eladó mondotta. Ezek szerint az illetékesek csak az izléses nyomtatott meghívón vették komolyan az országos konferencia záróbalját, a valóságban kis összejövetelre számítottak.

Érthetetlen ez a magatartás.

annál is inkább, mert ott voltak a szovjet-, a finn- és lengyel küldöttségek, a magyar egyetemek képviselőin kívül. A tanárok számára illet volna asztalt fenntartani. Előbb többen kétségbeesetten kutattak hely után, majd valahol kénytelenül leültek. Sőt, olyan is akadt, aki feleségével együtt felháborodva elment, amikor látta ezt az abszurd helyzetet. Keserűen jegyezte meg: Nem hiszi, hogy a JATE így fogadná a debrecenieket.

Sajnálatos, hogy a sok hasznos és kellemes élmény után pont az utolsó okozott keserű szájját.